

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Schakeldag

Durven, beginnen, doen!

Lezing

Geluid in de Omgevingswet Een startpunt

Spreker

Nico Haselager

Senior adviseur Ruimte & Geluid bij Informatiepunt leefomgeving

Vooraf

Geen mogelijkheid tot vragen

- Vragen kunnen gesteld worden aan de helpdesk van het Informatiepunt Leefomgeving
<https://iplo.nl/contact/>

Programma

- Geluid in de omgevingswet: Basis
- Bespreking aantal instrumenten (beleidscyclus)
 - Doel
 - Werking instrument
 - Waar staan de regels
 - Aandachtspunten

De werkelijkheid

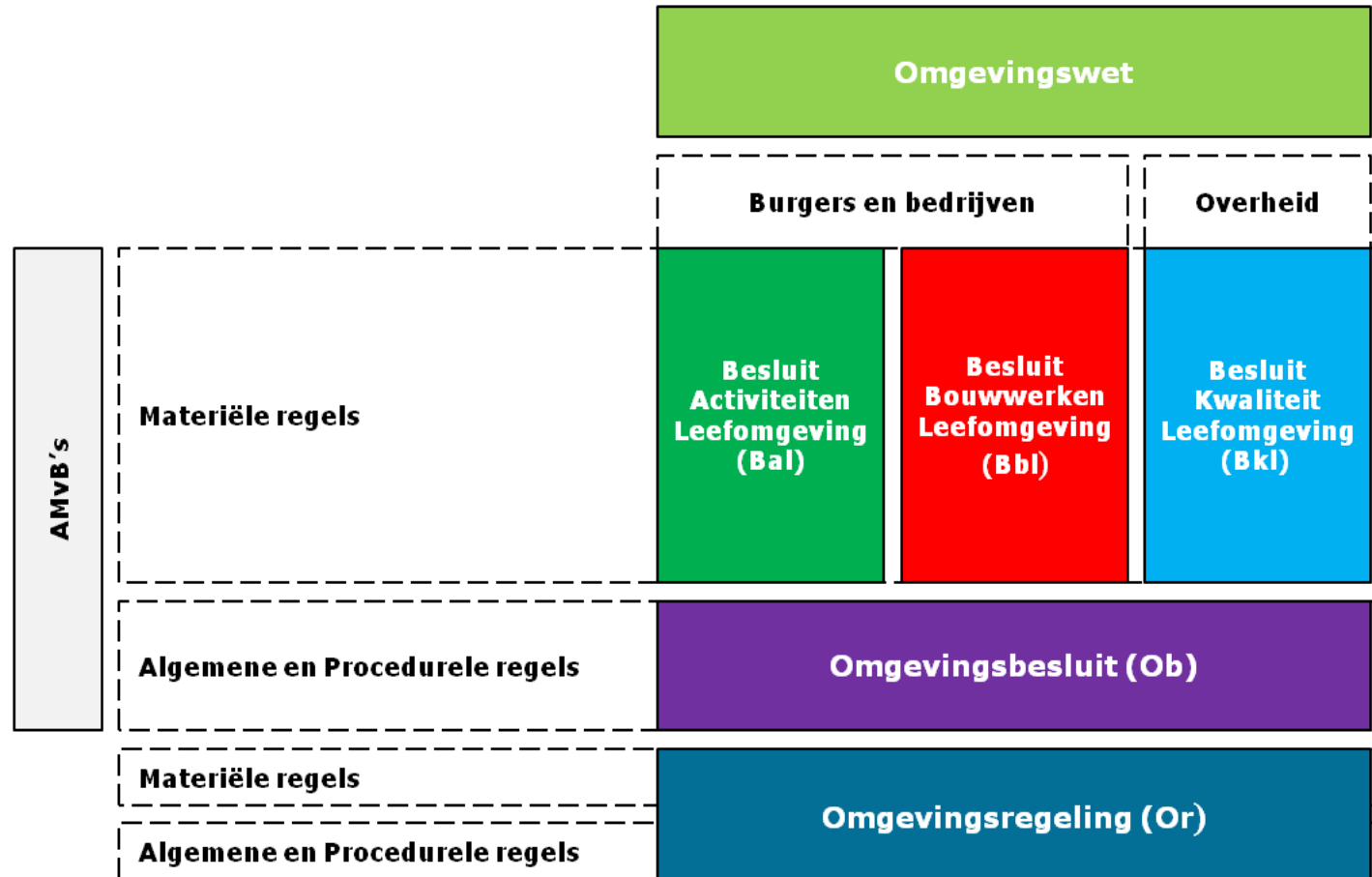
Voor inwerkingtreding Omgevingswet

Na inwerkingtreding Omgevingswet

Omgevingswet - Het stelsel

Omgevingswet - Het wetstraject

Vernieuwing stelsel omgevingsrecht

Invoeringsspoor

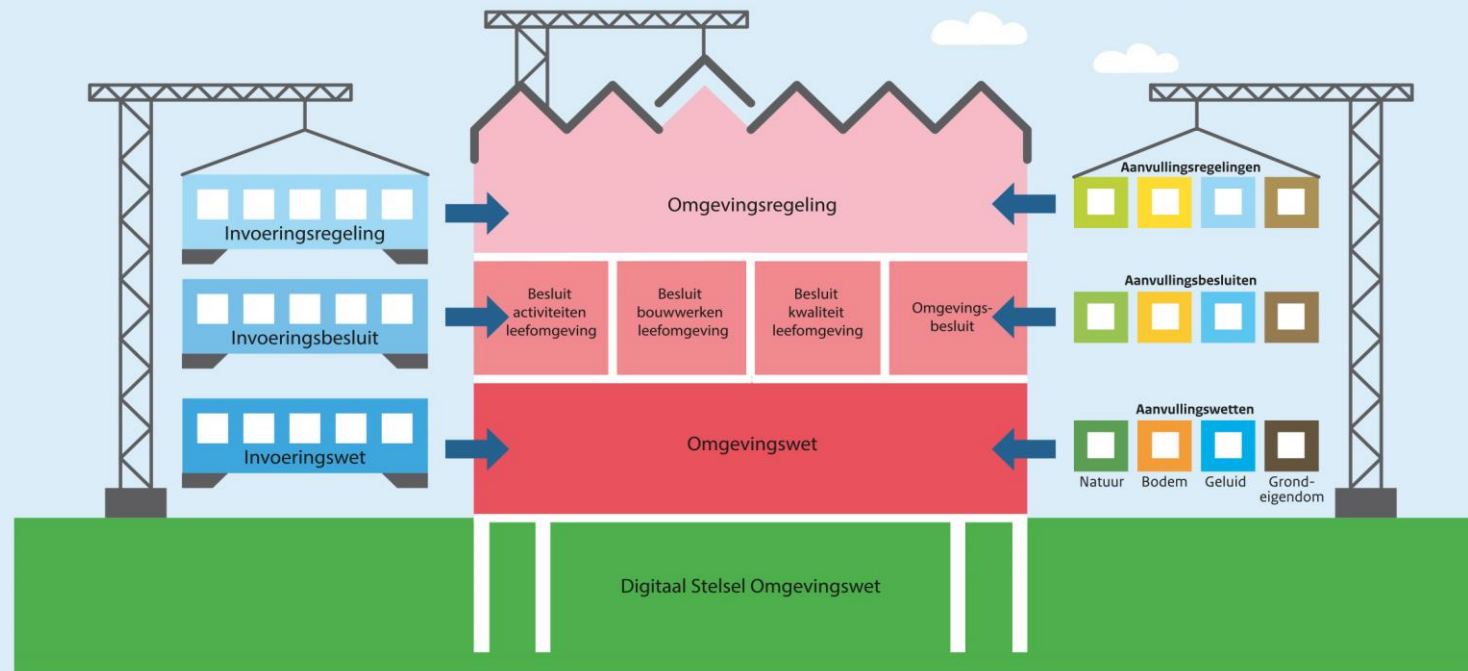
Het invoeringsspoor regelt de overgang van de bestaande naar de nieuwe wet- en regelgeving. Bovendien vult dit spoor het hoofdspoor met enkele essentiële onderdelen aan.

Hoofdspoor

Het nieuwe stelsel bestaat uit de Omgevingswet, vier AMVB's en de Omgevingsregeling. Bij inwerkingtreding gaan het invoerings- en aanvullingsspoor op in het hoofdspoor.

Aanvullingsspoor

De ontwikkeling van wet- en regelgeving in het aanvullingsspoor maakt deel uit van lopende beleidsontwikkelingen op het gebied van natuur, bodem, geluid en grondeigendom.

Omgevingswetportaal.nl | december 2017

Gebruik geconsolideerde teksten !!!

Informatiepunt leefomgeving:

- Geconsolideerde Staatsbladversies
- Geconsolideerde werkversies (vanaf consultatie)
- Voor toelichtingen:
 - MvT Aanvullingswet geluid
 - NvT Aanvullingsbesluit geluid
 - Enz.

Thema geluid (<https://iplo.nl/thema/geluid>)

- Vindplaats regels geluidonderwerpen Omgevingswet

Geluid in de Omgevingswet: Basis

Omgevingswet (geluid en inhoud)

Hst. 1 Algemene bepalingen

Hst. 2 Taken en bevoegdheden

Hst. 3 Omgevingsvisies en programma's

Hst. 4 Algemene regels over activiteiten

Hst. 5 Omgevingsvergunning en het Projectbesluit

Hst. 16 Procedures

Hst. 20 Monitoring en informatie

Hst. 22 Overgangsrecht

Wat is de fysieke leefomgeving?

- Natuur en (cultuur)landschap
- Bouwwerken, infrastructuur, erfgoed etc.
- Menselijke handelingen
 - Veranderen (bouwen/slopen), gebruiken, beheren/beschermen

Welke aangrijpingspunten voor sturing (basis stelsel)

Maatschappelijke opgaven & Gebiedsopgaven

Functies / Activiteiten

Wat / Waar

Aard
werkzaamheden

Locatie

Hoe

Bouw-
regels

Gebruiks-
regels

Regels aan
beheer

Bronnen

Activiteiten

- Niet aan locatie gebonden activiteiten
- Aan locatie gebonden activiteiten (instructieregels)

Industrieterreinen

Wegen

- Rijkswegen
- Provinciale wegen
- Gemeentelijke wegen
- Waterschapswegen

Spoorwegen

Luchthavens

Ontvangers

Gebouwen

- Geluidgevoelige gebouwen (instructieregels)
- Andere gebouwen

Gebieden

- Waar mensen verblijven
- Natuur

Omgevingswet: Beschermen en benutten (art. 1.3 Ow)

Met oog op:

- Duurzame ontwikkeling
- Bewoonbaarheid van het land
- Bescherming en verbetering van het leefmilieu

In onderlinge samenhang:

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en
- b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Wat zit in de Omgevingswet

Bronnen	Ruimtelijke inpassing	Bouwen / aanleg	Gebruik (geen arbo)	Beheer (geluid)		Ruimtelijke inpassing ontvangers
Niet locatie-gebonden activiteiten	n.v.t.	n.v.t.	Ow	n.v.t.		Ow
Locatie-gebonden activiteiten	Ow	Ow	Ow	Ow		Ow
Industrieterrein met Gpp	Ow	n.v.t.	n.v.t.	Ow		Ow
Spoorwegen	Ow	Ow	Spoorwegwet	Ow		Ow
Wegen	Ow	Ow	Wegen- en verkeerswet	Ow		Ow
Luchthavens	Ow / Wet luchtvaart	n.v.t.	Wet luchtvaart	Ow		Ow

↑
Art. 1.4 Ow

Taken en bevoegdheden (Hst. 2 Ow)

Decentraal tenzij (verdeling taken en bevoegdheden, art. 2.3 Ow)

- Nodig is voor een doeltreffende uitoefening van taken of bevoegdheden of van internationale verplichtingen
- Provinciaal of nationaal belang dat niet op doeltreffende wijze door gemeente/provincie kan worden behartigd

Specifieke taken

- Gemeente (artikel 2.16 Ow):
 - Beheersen van geluid van wegen (lokale spoorwegen) en industrieterreinen
- Waterschappen (artikel 2.17 Ow):
 - Beheersen van geluid van wegen
- Provincie (artikel 2.18 Ow):
 - Voorkomen of beperken van geluid in stiltegebieden
 - Beheersen van geluid van wegen in beheer van de provincie, lokale spoorwegen en industrieterreinen
- Rijk (artikel 2.19 Ow):
 - Beheersen van geluid van wegen in beheer bij het Rijk en hoofdspoorwegen

Taken en bevoegdheden (Hst. 2 Ow)

Omgevingswaarden

- Artikel 2.11a (verplichte omgevingswaarden gemeente voor geluidproductie industrieterreinen)
- Artikel 2.12a (omgevingswaarden provincie voor geluidproductie industrieterreinen)
- Artikel 2.13a (verplichte omgevingswaarden provincie voor geluidproductie wegen en lokale spoorwegen)
- Artikel 2.15 (verplichte omgevingswaarden Rijk) wegen in beheer bij het Rijk en hoofdspoorwegen

§ 2.5.1 Doorwerking van beleid door instructieregels

Algemene regels over activiteiten (Hst. 4 Ow)

Artikel 4.1: Er **kunnen** decentrale regels aan activiteiten gesteld worden met het oog op de doelen van de wet

Artikel 4.2, lid 1: Het omgevingsplan **bevat in ieder geval de regels die nodig zijn** met het oog op een **evenwichtige toedeling van functies aan locaties**

(art. 4.2, lid 2 voor de omgevingsverordening, art. 5.53 voor het projectbesluit)

Regels over activiteiten door het Rijk (grondslag art. 4.3 Ow)

- Bouwactiviteiten
- Milieubelastende activiteiten
 - (oogmerk regels: art. 4.22)

Doorwerking Inhoudelijke instructieregels van het Rijk

Beheersen van geluid (afd. 3.5 Bkl)

- Lokale wegen (Basisgeluidemissie) (§ 3.5.2 Bkl)
- Rijkswegen, hoofdspoorwegen en Industrierterreinen
(geluidproductieplafond) (§ 3.5.4 Bkl)
- Besluit tot maatregelen (§ 3.5.5 Bkl)

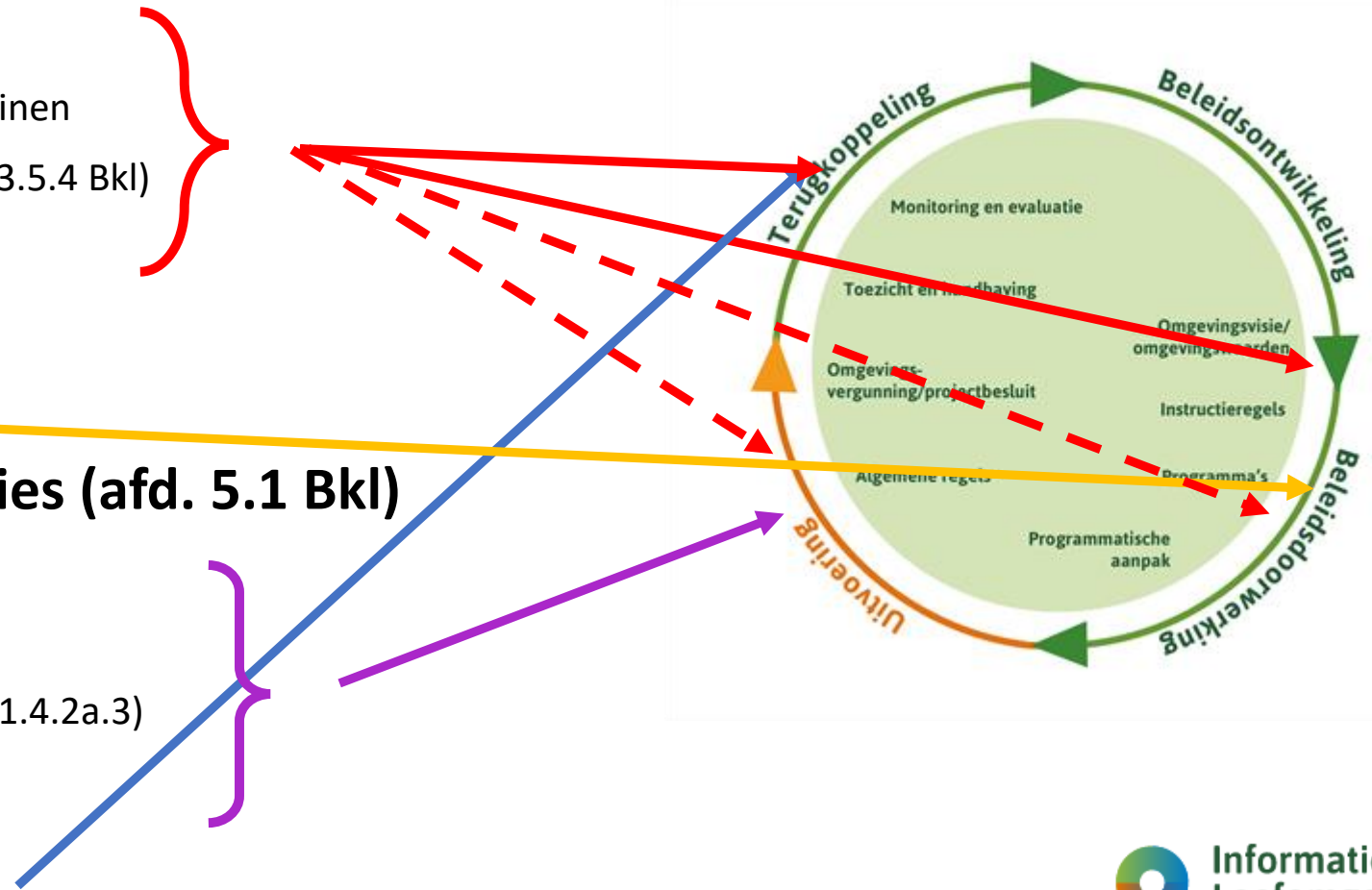
Programma's

- Actieplan geluid (afd. 4.3 Bkl)

Evenwichtige toedeling van functies (afd. 5.1 Bkl)

- Activiteiten (§ 5.1.4.2)
- Industrierterreinen (§ 5.1.4.2a.2)
- Wegen en lokale spoorwegen zonder Gpp's (§ 5.1.4.2a.3)
- Geluidgevoelige gebouwen (§ 5.1.4.2a.4)

Monitoring (§ 11.2.5 Geluid Bkl)

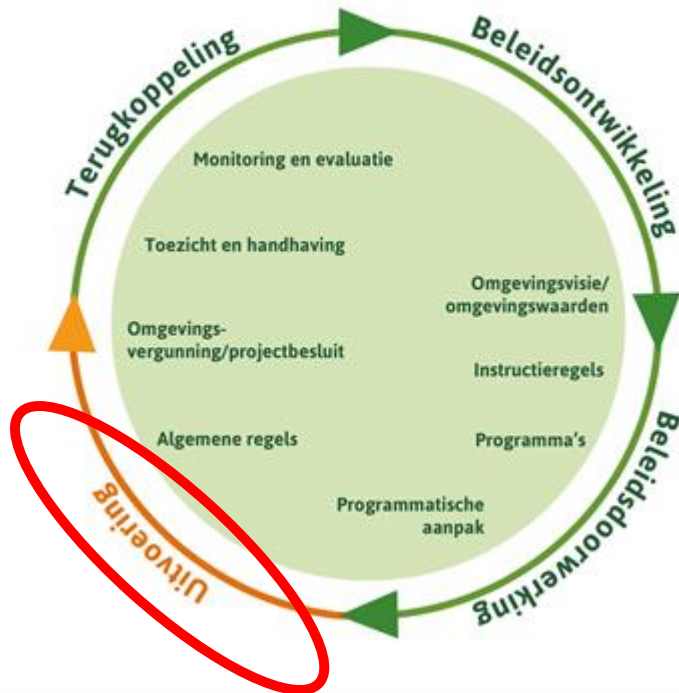

Instrumenten Omgevingswet

Uitvoering en geluid

Algemene Rijksregels bouwactiviteiten (Bbl)

Algemene Rijksregels milieubelastende activiteiten (Bal)

Omgevingsvergunning milieubelastende activiteiten

Omgevingsverordening

- **Aanwijzing Provinciale wegen**
- **Regels stiltegebieden**

Omgevingsplan

- **Toelaten bronnen (gemeentelijke wegen en activiteiten)**
- **Toelaten geluidgevoelige gebouwen**
- **Instellen industrieterreinen met gpp's , activiteiten op industrieterrein**

Projectbesluit

- **Hoofdspoorwegen, provinciale wegen**

Vaststellingsbesluiten Gpp, maatregelen

Algemene regels bouwwerken Rijk (Bbl)

Algemene regels bouwwerken (Bbl) en geluid

Doel

- Beschermen tegen geluid van buiten
- Beschermen tegen geluid binnen gebouw (o.a. installaties)
- Beperken geluidhinder bouw- en sloopactiviteiten

Wat moet er gebeuren (geluid)

- Kennis hebben van de regels (systematiek blijft grotendeels gelijk)
 - Op zoek naar verschillen

Algemene regels bouwwerken (Bbl) en geluid

Direct werkende regels voor bouwactiviteiten

- Nieuwbouw bouwwerken
 - bescherming tegen (gezamenlijk) geluid van buiten
 - bescherming tegen geluid van bouwwerkinstallaties
 - beperking van galm
 - geluidwering tussen ruimten
- Wijziging gebruiksfunctie (transformatie)
- Bouw- en slooplawaai
- Mobiel breken van bouw en sloopafval

Algemene regels bouwwerken (Bbl) en geluid

Waar staan de regels:

- Nieuwbouw bouwwerken: par. 4.3.1 t/m 4.3.4
- Wijziging gebruiksfunctie (transformatie): art. 5.23
- Bouw- en slooplawaai: Afd. 7.1
- Mobiel breken van bouw en sloopafval: Afd. 7.2

Mijn aandachtspunten

- Maatwerkvoorschrift (herberekening gezamenlijk geluid) in relatie met Wet kwaliteitsborging (bouwmelding)
- Keuze spectrum bij gezamenlijk geluid

Algemene regels milieubelastende activiteiten Rijk (Bal)

Algemene regels milieubelastende activiteiten (Bal) en geluid

Doel

- algemene regels ter beperking van geluidhinder door milieubelastende activiteiten

Wat moet er gebeuren

- (In beperkte mate) kennis nemen van de regels (in het kader van toezicht en handhaving)

Algemene regels milieubelastende activiteiten (Bal) en geluid

Direct werkende regels milieubelastende activiteiten

- locatieonafhankelijke regels
- aantal aangewezen milieubelastende activiteiten

Hoofdstuk 3 Milieubelastende activiteiten: richtingaanwijzer

- Aanwijzing mba's
- Aanwijzing vergunningplichtige mba
- Per mba aanwijzing welke regels van Hst-4-activiteiten gelden

Hoofdstuk 4 Milieubelastende activiteiten: Inhoudelijke regels

Algemene regels Milieubelastende activiteiten (Bal) en geluid

Waar staan de regels:

Hst. 2 t/m 5 Besluit activiteiten leefomgeving

Mijn aandachtspunten

- afbakening milieubelastende activiteiten i.r.m. artikel 5.59 Bkl (één activiteit)
- en welke hst-4 activiteiten zijn van toepassing
- Toepassing zorgplicht
- (Algemene regels mba is geen relevant kader in de ruimtelijk inpassing zoals het Activiteitenbesluit dat wel kon zijn)

Omgevingsplan

Omgevingsplan en geluid

Doel

Evenwichtige toedeling van functies aan locaties

1. aanvaardbaar geluid bij geluidgevoelige gebouwen door geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen
2. Aanvaardbaar geluid bij geluidgevoelige gebouwen door toelaten / wijzigen gemeentelijke wegen
3. Geluid van activiteiten (aanvaardbaar geluid bij geluidgevoelige gebouwen)
4. (Beheersen geluid industrieterreinen met gpp & regels aan activiteiten)

(Gebruiksregels niet-locatiegebonden activiteiten)

Omgevingsplan en geluid

1) Geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen

Wat moet er gebeuren:

- Kunnen toepassen beoordelingssystematiek: Systematiek grofweg hetzelfde als in Wet geluidhinder, kijken naar veranderingen (normenhuis is vereenvoudigd)
- Kunnen borgen via bouwregels: Systematiek van borgen via bouwregels veranderd niet wezenlijk

Omgevingsplan en geluid

1) Geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen

Toelaten geluidgevoelige gebouwen / toelaten & wijzigen gemeentelijke weg:

Grondslag voor berekenen geluid:

- bij gemeentelijke wegen: maatgevend jaar
- bij bronnen met een gpp (uitgaan van volledige benutting gpp)

Beoordeling geluid:

- Standaardwaarde is basis, afwijken kan gemotiveerd met afweging maatregelen tot grenswaarden, boven de grenswaarde in specifieke situaties

Borgen via bouwregels

- Locatie gevel, niet geluidgevoelige gevel, schermen, wegdek ed.

Omgevingsplan en geluid

1) Geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen

Waar staan de regels:

§ 5.1.4.2a Geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen

§ 5.1.4.2a.3 Geluid door wegen en lokale spoorwegen

§ 5.1.4.2a.4 Geluidgevoelige gebouwen in geluidaandachtsgebieden

Mijn aandachtspunten

- Is bestaand geluidbeleid nog op orde
 - Qua ambitie
 - Strijdigheid met instructieregels
- Flexibiliteitsbepalingen (binnenplanse vergunningplicht, uitgestelde toetsing)
- Mogelijkheden borging uitgangspunten in omgevingsplan

Omgevingsplan en geluid

2) Geluid van activiteiten

Wat moet er gebeuren:

- In overgangperiode: kennis hebben van regels milieubelastende activiteiten bruidsschat (handhaving en toezicht)
- **Voor nieuw deel omgevingsplan:**
 - Bepalen “wat is aanvaardbaar geluid” (wat wil de gemeente bijvoorbeeld per (soort) gebied)
 - Nadenken over de mogelijkheden borgen: waarden (immissie, emissie), voorzieningen, gedragsregels, bouwregels
 - Borgen van aanvaardbaar geluid in (gebruiks)regels voor activiteiten

Omgevingsplan en geluid

2) Geluid van activiteiten

Toelaten geluidgevoelige gebouwen / toelaten (bestaande) activiteiten :

Beoordeling geluid:

- Rekening houden met geluid van activiteiten (meerdere bedrijven)
- Geluid van één activiteit (bedrijf) moet aanvaardbaar

Borgen via gebruiksregels

- Waarden, gedragsregels, voorzieningen tijdstippen,

Omgevingsplan en geluid

2) Geluid van activiteiten

Waar staan de regels:

§ 5.1.4.2 Geluid door activiteiten

Mijn aandachtspunten

- Ruimtelijk ordenen van bedrijven, inwaarts zonerings, toepassen bedrijfscategorieën?
- Planologische belangen bedrijven bij toelaten geluidgevoelige gebouwen
- Kwaliteit regels
 - Handhaafbaarheid
 - Uitvoerbaarheid
- Inhoudelijk onderbouwing regels (veel verschillende situaties mogelijk)
- Maatwerk en aanvaardbaarheid / evenwichtige toedeling van functies

Omgevingsvergunning milieubelastende activiteit

Omgevingsvergunning milieubelastende activiteit en geluid

Doel

- het beschermen van de gezondheid en het milieu

Wat moet er gebeuren

Op 1 januari 2023:

- Inzicht hebben in welke informatie nodig is voor beoordeling aanvraag (indieningsvereisten)
- Kennis hebben van beoordelingskader
- Wat mag er geregeld worden in voorschriften

Omgevingsvergunning milieubelastende activiteit en geluid

- Algemene beoordelingsregels
 - Sterk gericht op het voorkomen van emissies
 - alle passende preventieve maatregelen treffen
 - de beste beschikbare technieken (BBT) toepassen
 - geen significante milieuverontreiniging veroorzaken
(Bij het bepalen ervan wordt ieder geval rekening gehouden met het omgevingsplan)
- Specifieke beoordelingsregels (binnenwaarden en grenswaarden bij militaire buitenschietsbanen en militaire springterreinen)
- Specifieke voorschriften omgevingsvergunning milieubelastende activiteit – geluid (vooral in lijn brengen met instructieregels omgevingsplan)

Omgevingsvergunning milieubelastende activiteit en geluid

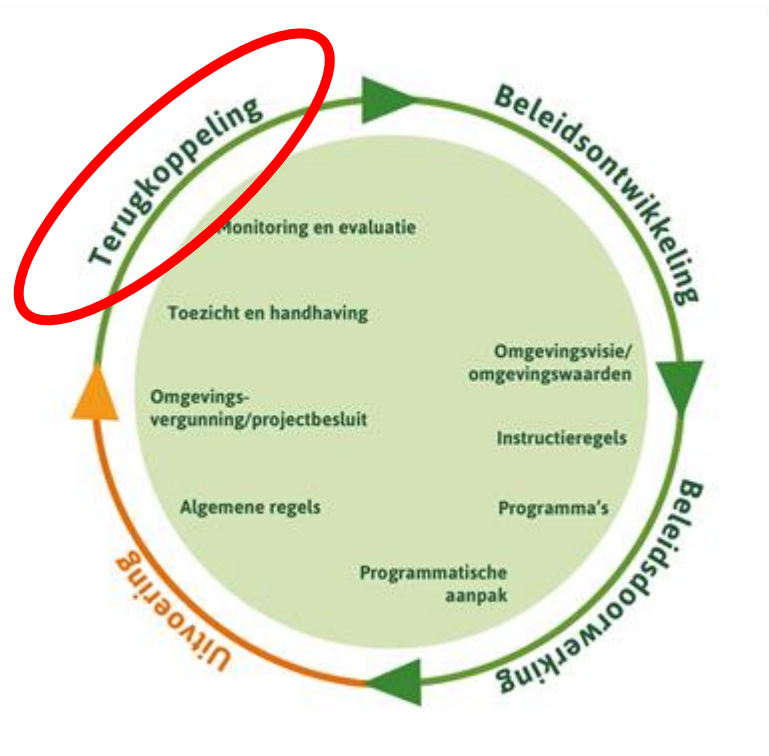
Waar staan de regels:

- Hst. 3 Bal: Aanwijzing (en afbakening) vergunningplicht
- Afdeling 8.5 'Omgevingsvergunning milieubelastende activiteit' Bkl: instructieregels
- Art. 2.1 bruidsschat: Voorrangsbepaling voorschriften omgevingsvergunning milieu (Wabo) en regels bruidsschat
- § 22.3.4 Geluid Bruidsschat

Mijn aandachtspunten

- Omvang vergunningplichtige mba hoeft niet gelijk te zijn met de aangewezen mba (voorbeeld tankstation: alleen vergunningplichtig bij LPG, LNG of waterstof)
- Overgangsrecht art. 4.13 Invoeringswet Omgevingswet
- Proces bij eerste vergunningverlening onder de Omgevingswet (relatie tussen Omgevingsplan (bruidsschat) en voorschriften Omgevingvergunning mba (vervallen voorrangsbepaling)

Terugkoppeling

Monitoring: Geluidbelastingkaarten (Europese richtlijn)

- Hoofdspoorwegen, luchthavens, provinciale wegen, industrie, gemeentelijke wegen (agglomeraties)

Beheersen: (naleving) Geluidproductieplafonds

- Hoofd(spoor)wegen
- Provinciale wegen
- Industrieterreinen

Monitoring geluidemissie

- Gemeentelijke wegen
- Waterschapswegen

Monitoring geluidemissie gemeentelijke wegen (Bge)

Monitoring geluidemissie gemeentelijke wegen

Doel:

- Inzicht in toename geluid
- Inzicht kwaliteit (uiteindelijk bescherming binnenwaarde)
- (eenmalig) de eerste vastlegging van de “basisgeluidemissie”: is startpunt van de sanering

Wat moet er gebeuren

- deze nieuwe taak moet belegd worden binnen de gemeente
- Regelen techniek (gegevensbeheer)
- Op de langere termijn inbedding in de gehele organisatie van de gemeente

Monitoring geluidemissie (gemeentelijke) wegen

Gemeentelijke wegen, andere lokale spoorwegen, waterschapswegen

- 5 jaarlijkse verslaglegging
- Verplichting begint met 4.500 voertuigen per etmaal, later vanaf 1.000 voertuigen
 - Begin verplichting wordt per Kb geregeld
- Toename > 1,5 dB
 - Onderzoek gevolgen voor geluidgevoelige gebouwen
 - Overschrijding grenswaarde voldoen aan binnenwaarde geluidgevoelige gebouwen (zal niet vaak voorkomen)
- (**Niet** voor gebruik bij wijziging van infrastructuur / ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving)

Monitoring geluidemissie (gemeentelijke) wegen

Waar staan de regels:

Bkl: § 3.5.2 Geluid door gemeentewegen, lokale spoorwegen en waterschapswegen Bkl

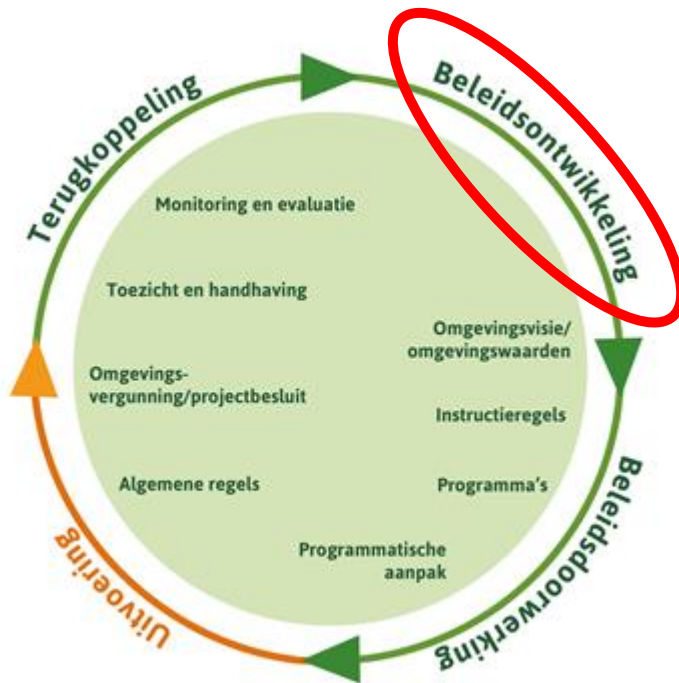
Bkl: § 11.2.5 Geluid Bkl (monitoring)

Ob § 10.8.5 Geluid (verstrekken en beschikbaar stellen gegevens)

Mijn aandachtspunten

- Vaststelling basisgeluidemissie
(Er wordt een stappenplan ontwikkeld)

Beleidsontwikkeling en geluid

Bronnen en ontvangers

- **Omgevingsvisie**

Omgevingsvisie

Omgevingsvisie en geluid

Doel

- Strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving

Wat moet er gebeuren (geluid)

- al te laat?
- Gegevens aandragen, op orde?
- Formuleren (eigen) ambitie voor geluid / aansluiten bij gezondheid?

Omgevingsvisie en geluid

De omgevingsvisie bevat:

- de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving
- de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied, en
- de hoofdzaken van het beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving

Vormvrij

- Gebiedsgericht/ sectoraal / thematisch
- Detailniveau
- Tijdshorizon

Omgevingsvisie en geluid

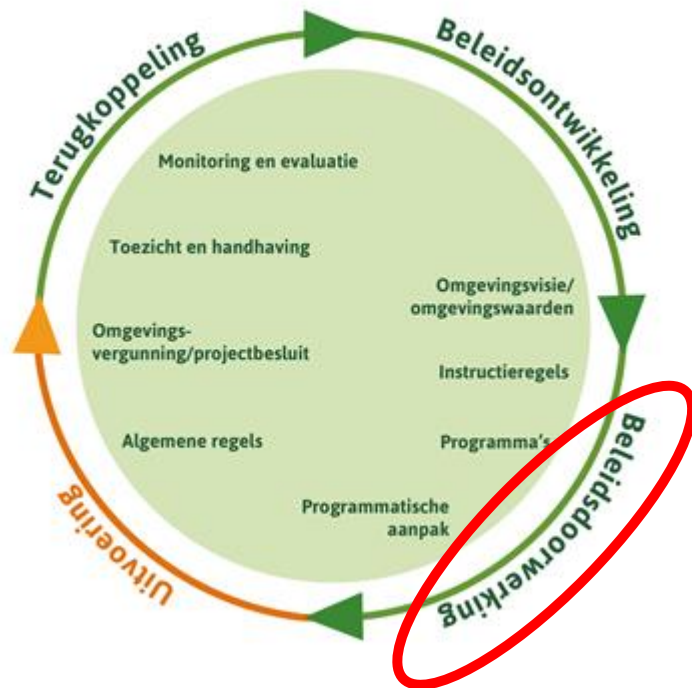
Waar staan de regels:

Ow: Afd. 3.1 Omgevingsvisies

Mijn aandachtspunten

- Alert zijn op ontwikkelingen in de organisatie
 - Maatschappelijke opgaven (woningbouw, energietransitie)

Beleidsdoorwerking en geluid

Instructieregels Rijk

- **Beheersen van geluid**
- **Evenwichtige toedeling van functies**
- **Stiltegebieden (richting provincies)**

Instructieregels provincies

- **stiltegebieden**

Programma's

- Actieplannen geluid (2024) (Europese richtlijn) (Rijk, provincie, gemeente)
- Industrieterrein met gpp: **verplicht programma** bij overschrijding omgevingswaarde (geluidreductieplan)

Belangrijke punten voor het leerproces geluid en Omgevingswet

- Denk in taken / stappen
- Kies elke keer nieuwe leerdoelen (baken af)
- Werk casusgericht
- Werk / leer samen met andere actoren / spelers
- Denk vanuit de praktijk

Meer Informatie

- “Thema Geluid” op de website [Informatiepunt leefomgeving](#)
- Stel vragen aan de [Helpdesk Informatiepunt leefomgeving](https://iplo.nl/) (<https://iplo.nl/>)

Daarnaast

Blijf op de hoogte met een abonnement op IPLO Nieuws
Meld u aan via de link: <https://iplo.nl/nieuwsbrief>